

Interpellationssvar

Dnr 21KS91-2
2021-03-25

Kommunfullmäktige

Svar på Interpellation från Moderaterna (M) - Lärdomar av Pandemins andra våg

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 22 februari 2021 väckte Patrik Stenvard - Moderaterna (M) följande interpellation.

”Världen har stått och står inför stor prövning i och med att vi alla drabbas av Covid19 pandemi. Ingen av oss trodde för ett år sedan, när vi kunde se hur ett nytt virus spred sig i Kina, att det så snabbt skulle sprida sig över hela världen och under så lång tid påverka mänskligheten och de liv vi lever. Det var och är en prövning för en var av oss men också för hela vår samhällsstruktur. Vi har under förra året passerat den första vågen och är nu på slutet av den andra. Vi vet inte men sannolikheten för en tredje våg ökar i takt med att vaccineringen drar ut på tiden.

En grupp som varit särskilt utsatta är de äldre som är boenden på våra SÄBO. Vi kunde inte under första vågen skydda dem tillräcklig utan smittan togs sig in där med allvarliga konsekvenser som följd.

Jag ställde därför frågor i höstas till omvårdnadsnämndens ordförande vilka lärdomar man dragit och vilka åtgärder man vidtog för att inte en eventuell andra våg på våra boenden skulle få liknande konsekvenser.

Trots de betryggande svaren som jag då fick så kunde vi se hur den andra vågen slog extra hårt mot våra äldre. Frågan man ställer sig är hur kunde det gå så fel även en andra gång?

Nu är vaccineringen startad och vi har kommit en bit på väg. Alla boenden på våra särskilda boenden ska nu vara vaccinerade och ha fullgott skydd. Däremot kommer det signaler om att vård och omvårdnadspersonal inte kommer vaccinera sig, vilket är oroande. För att få ett fullgott skydd i samhället så är det viktigt att så många som kan verkligen vaccinerar sig.

Av dessa anledningar ställer jag följande frågor till omvårdnadsnämndens ordförande:

1. Hur kommer det sig att trots lärdomar från i våras så tog sig smittan in på våra boenden även en andra gång?
2. Genomfördes det som du vid förra interpellationstillfället sa vara på gång?
3. För att undvika liknande problem vid kommande kriser, vilka lärdomar har kommunledningen dragit av att ha misslyckats två gånger i denna fråga?
4. Har nu alla boenden på våra SÄBO och de som har hemtjänst vaccinerat sig?
5. Hur stor andel av våra medarbetare inom omsorgen väljer att inte vaccinera sig?"

Elisabeth Carlsson Cederholm (C), Omvårdnadsnämndens ordförande fick i uppdrag att besvara interpellationen.

Som svar på interpellationen vill jag anföra följande

Hur kommer det sig att trots lärdomar från i våras så tog sig smittan in på våra boenden en andra gång?

Efter sommaren 2020 hade samtliga vård- och omsorgboenden god tillgång till skyddsutrustning. Nödvändiga rutiner hade arbetats fram och justerats under våren, och löpande vid behov. Besöksförbudet på boendena hävdades den 1 oktober av regeringen, men fortsatta uppmaningar om att vara restriktiva med besök kvarstod, och rutiner för besök utvecklades framförallt rörande hygien för besökare och hantering av skyddsutrustning för kunder och besökare.

Under den s.k. andra vågen då smittspridningen ökade i hela samhället och så även i Gävleborg och i Gävle blev även kunder på särskilda boenden smittade. Den andra vågen av pandemin påverkade verksamheterna sent under hösten och under december månad där antalet smittade inom omvårdnadsnämndens ansvarsområde kulminerade vid årsskiftet, parallellt med en hög sjukfrånvaro. Verksamheterna hade hög beredskap för att styra om personalresurser för att kunna hantera situationen.

Att smittan kom in på boendena igen kan ha flera orsaker, men den ökande smittspridningen i samhället generellt får sägas vara huvudorsaken. Av Coronakommissionens rapport från december 2020 framgår följande:

"Kommissionen bedömer dock redan nu att den allmänna smittspridningen i samhället högst sannolikt är den enskilt viktigaste faktorn bakom den stora smittspridningen på Sveriges särskilda boenden" (SOU 2020:80, "Äldreomsorgen under pandemin – delbetänkande av Coronakommissionen", sid 50).

Genomfördes det du sa vid förra interpellationen som var på gång?

Under 2020 har många nya eller uppdaterade arbetssätt implementerats, ny kunskap om Covid-19 och om smittspridning uppdaterats fortlöpande.

Under pandemin har det blivit tydligt att basala hygienrutiner är centralt att följa för att kunna lyckas med att minska smittspridningen. Alla medarbetare och chefer har erbjudits kompletterade utbildning i basala hygienrutiner. Följsamheten till hygienrutinerna mättes under 2020 och förbättringsinsatser gjordes.

Instruktioner och rutiner har samlats på intranätet och uppdaterats kontinuerligt. Dessa instruktioner grundas i antingen riktlinjer eller rekommendationer från olika myndigheter samt från smittskydd och vårdhygien i Region Gävleborg. Alla externa utförare som arbetar på uppdrag av omvårdnadsnämnden har tillgång till detta.

Inom Valfärd Gävle har en beredskapsgrupp bestående av sektorchef, biträdande sektorchef, kontorschefer, säkerhetssamordnare, kommunikationschef, HR-chef, medicinsk ansvarig sjuksköterska och nämndsamordnare bildades i mars för att bättre samordna delar av arbetet i sektorn under pandemin och för att kunna kanalisera information, frågor och samordning till kommunledning och i forum tillsammans med regionen, samt även kunna kanalisera beslut och information inåt i organisationen. Från början av mars hade gruppen möte i princip varje vardag för att i slutet av maj övergå till ca tre ggr per vecka, och sedan i slutet av sommaren 2020 har gruppen möte två ggr i veckan.

Rapporteringsverktyg har tagits fram för att kunna följa smittspridningen inom äldreomsorgen och rapportera vidare till både internt och till olika myndigheter.

Kohortvård, dvs misstänkt och smittad kund skiljs från övriga kunder och vårdas av ett fåtal medarbetare, bedrivs vid varje vård- och omsorgsboende när smitta uppstår. Ett Covid-boende förbereddes för att kunna användas (i dialog med Region Gävleborg) under våren 2020, men öppnade aldrig då det behovet inte fanns på det sätt som kommunen och regionen bedömde att det kunde bli då diskussionen initierades i mars.

Covid-team i hemtjänsten startade upp, teamet besökte endast misstänkt smittade och bekräftat smittade kunder. Ett Covid-team skapades även med arbetsterapeut och fysioterapeut som gjorde insatser och hembesök till bekräftat smittade i hemsjukvården och på vård- och omsorgsboenden.

Samverkansmöten mellan Region Gävleborg och länets kommuner startade under våren och pågår fortfarande. Syftet med dessa var och är fortfarande att diskutera medicinska frågor, fatta beslut om vissa gemensamma rutiner samt för att snabbt kunna sätta in lokala åtgärder vid ökad smittspridning.

För att stärka samverkan och det gemensamma arbetet med att stärka patientsäkerheten startades även en lokal samverkansgrupp mellan samtliga hälsocentraler i Gävle, medicinskt ansvarig sjuksköterska, medicinskt

ansvariga för rehabilitering och verksamhetscheferna för kontoren Myndighet, Boende och Stöd i hemmet.

För samverkan runt de mest sköra patienterna startade de offentligt drivna hälsocentralerna en kommunsamverkande central på Gävle Strands hälsocentral, där distriktssköterskor och läkare samarbetade för patienter i samtliga särskilda boenden, LSS och hemsjukvård. Samarbete med Regionens smittskydd och vårdhygien har intensifierats under året.

Ett nytt samverkansavtal/läkaravtal för särskilda boenden har arbetats fram under 2020 som reglerar hur samverkan ska genomföras i varje enskild verksamhet.

Stödet för chefer har utvecklats för att förbättra arbetet med att förhindra smittspridning. Under sommaren ökade provtagningskapaciteten hos Regionen som öppnade upp för effektivt upptäcka smitta bland medarbetare.

För att undvika liknande problem vid kommande kriser, vilka lärdomar har kommunledningen dragit av att ha misslyckats två gånger i denna fråga?

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har tagit fram tio lärdomar från kommuners erfarenheter och från de riktlinjer, råd och rekommendationer som tagit fram av Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Inspektionen för vård och omsorg (IVO):

1. Följa basala hygienrutiner
2. Använd skyddsutrustning rätt
3. Underlätta fysisk distans
4. Provta och smittspåra
5. Följ upp smittläget
6. Tillämpa Kohortvård
7. Stärk samverkan lokalt och regionalt
8. Kommunicera tydligt
9. Arbeta med nära ledarskap och effektiv krisledning
10. Säkerställ god arbetsmiljö

Det är mycket svårt att isolera våra boenden helt från övriga samhället. Det är därför betydelsefullt att hålla i och hålla ut i de nya rutiner och samverkansformer som skapats under pandemin för att skydda de allra sköraste inom Gävles äldreomsorg.

Har ni alla boende på våra Säbo och de som har hemtjänst vaccinerat sig?

Ja, alla som önskat vaccinera sig har fått två doser av vaccinet. Vaccinationer kompletteras efterhand på vård- och omsorgsboenden exempelvis för nyinflyttade eller för personer som av annan orsak inte fått vaccination tidigare.

För de som har hemsjukvård har alla fått två doser vaccin och även där kompletteras det i efterhand för nya patienter. Vaccination av hemtjänstkunder genomförs av Regionen, och kommunen för inte statistik över vilka kunder som har vaccinerat sig. Däremot erbjuder Gävle kommun bland annat genom Corona-stödlinjen stöd till bokning av vaccinationstid.

Hur stor andel av våra medarbetare inom omsorgen väljer att vaccinera sig?

Medarbetare bokar själv tid vid 1177 och har ingen skyldighet att uppge för arbetsgivare om de vaccinerar sig eller ej. Vaccineringen av medarbetare är pausat sedan den 15 mars.

Bedömningen är att en majoritet av medarbetarna vill vaccinera sig.

Oavsett om man är vaccinerad eller ej gäller kraven att använda adekvat skyddsutrustning och följa rutiner för hygien och klädregler.

Härmed anser jag interpellationen besvarad

Elisabeth Carlson Cederholm

Ordförande Omvårdnadsnämnden